

عظمت علامه حسن‌زاده آملی و جامعیت ایشان حقاً مثال‌زدنی است

رئیس شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه تهران گفت: اگر علامه حسن‌زاده آملی را به مثابه حسن‌زاده شاعر در نظر بگیریم، دیوان ایشان می‌تواند متن درسی باشد.

رئیس شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه تهران گفت: اگر علامه حسن‌زاده آملی را به مثابه حسن‌زاده شاعر در نظر بگیریم، دیوان ایشان می‌تواند متن درسی باشد.

به گزارش خبرگزاری مهر، آیت الله علی اکبر رشاد، رئیس شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه تهران، در همایش ملی فلسفه معنویت با تأکید بر آرا علامه حسن‌زاده آملی که در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در تهران برگزار شد، گفت: این همایش به نام مردی عظیم و کسی که جامع معقول و منقول و میراث دار علوم عریق و اصیل شیعی بود برپا می‌شود؛ مردی که زمانه او را نشناخت و شاید نسل‌های آینده عظمت او را بشناسند.

وی ادامه داد: او در هر قلمروی که مرتبط با دین و حکمت و معرفت بود، در جای خود سرآمد بود و کمتر افرادی را می‌توان سراغ داشت که واجد چنین ویژگی‌ها باشند و نمایان شوند. عظمت علامه حسن‌زاده آملی و جامعیت ایشان حقاً مثال‌زدنی است و جز نوادر شیعه محسوب می‌شوند.

رشاد با بیان اینکه بنده کمابیش با آن بزرگوار انس داشتم و سال‌ها هر هفته از تهران به قم آمده و تا آخر شب در خدمتشان بودم، اظهار کرد: با اشعار ایشان انس ویژه دارم و مدتی بنا داشتم که دیوان فقهای ادیب را تصحیح و تنقیح کنم و ابتدا دیوان هادی سبزواری، امام خمینی (ره) و علامه حسن‌زاده آملی را کار کردیم. ایشان منظومه‌ای دارند که جزو بزرگ‌ترین منظومه‌ها و حدود ۱۴۰ صفحه و ۱۴۰۰ بیت و یک دوره عرفان است. عنوان آن را هم دفتر دل نام گذاشته‌اند که بنا شد آن را شرح کنم و جلساتی خدمت ایشان باشم و بودم.

رئیس شورای سیاستگذاری حوزه‌های علمیه تهران اضافه کرد: ما از عنوان‌هایی که فرد برای کتاب و شعرش انتخاب می‌کند به دغدغه او پی می‌بریم؛ همین قاعده را اگر در مورد قرآن هم بررسی کنیم نام سور نشان می‌دهد قرآن به چه چیزی اهتمام داشته است و نشان می‌دهد در عین اینکه مفاهیم بلند و متعالی در قرآن مطرح است مسائل روزمره هم بیان شده است.

رشاد اظهار کرد: مطالب پرتکرار در آثار یک فرد هم دال بر بیان دغدغه است؛ علامه، کمتر شعر و قصیده‌ای دارند که خالی از شب و شیدایی و این نوع نگاه عاشقانه باشد. ایشان می‌فرمود من تا شب خوبی نداشته باشم روز خوبی هم نخواهم داشت و اشعار فراوانی درباره شب هم در دیوانش وجود دارد. مثلاً در غزل قم ایها المزمّل چقدر بر بیداری و سحر و شب تأکید دارد.

رئیس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی تصریح کرد: یکی از مفاهیم پرتکرار در اشعار ایشان مضمون عشق و ماده و واژه عشق یعنی عاشق و معشوق … است؛ تقریباً یک سوم یا یک چهارم غزل‌هایش با این عنوان به کار رفته است. شهر عشق، درس عشق، صید عشق، شراب عشق، متاع عشق … و. یکی دیگر از واژه‌های پرتکرار هم دل است؛ اندکی از غزل‌ها و اشعار او است که کلمه دل و حالت و وصف آن نیامده باشد.

دیوانی که می‌تواند متن درسی باشد

وی تأکید کرد: اگر حسن‌زاده آملی را به مثابه حسن‌زاده شاعر در نظر بگیریم، دیوان ایشان می‌تواند متن درسی باشد؛ دفتر دل ایشان ۱۴۰۰ بیت است که از جهت کمی و کیفی بسیار بلندقامت است و جای تدریس و بحث و مطالعه دارد و چون لسان آن شعر است، نباید مورد بی‌مهری قرار بگیرد.

رشاد با بیان اینکه اگر بخواهیم از ایشان با یک تعبیری یاد کنیم، می‌توان به او به مثابه قلب شناس بزرگ یاد کنیم، تصریح کرد: قلب گرانیگاه معرفت است و قرآن هم بیش از ۵۰ حالت و وصف در مورد قرآن دارد. در تحقیقی که اخیراً در روایات انجام شد، هزار و ۷۲۸ عنوان فرعی در مورد قلب از بین بیش از ۵ هزار روایت شناسایی شد (البته فقط واژه قلب و قلوب مورد تحقیق قرار گرفت نه فؤاد و واژگان مشابه) همچنین ۶۰۷ وصف و حالت مثبت و منفی در مورد قلب بیان شده است که اوج آن قلب سلیم است. اوصاف مثبت هم بیش از اوصاف منفی است. در مجموع اگر بگوییم ایشان یک قلب شناس برجسته بود، درست گفته ایم.

همچنین حجت الاسلام محمدجواد رودگر، عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و دبیر علمی همایش در سخنانی با بیان اینکه حقیقتاً علامه حسن زاده آملی گرچه معروف است ولی معروف مجهول است و گرچه مشهور است ولی مشهور مستور است، گفت: زوایای ناپیدای شخصیت این عالم ذوفنون همچنان برای حوزویان و دانشگاهیان شناخته نشده است و امیدواریم در طول زمان به قدر وسع وجودی خود ساحات شخصیتی این عالم ربانی را درک و دریافت کنیم.

وی افزود: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی همانند سال های گذشته به مناسبت روز جهانی فلسفه، امسال هم برای بزرگداشت علامه حسن زاده آملی و متناظر با یکی از موضوعات ناپیدا و مورد نیاز دوره و زمانه ما یعنی فلسفه معنویت اقدام به برپایی این همایش کرد.

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی تصریح کرد: هدف همایش معرفی شخصیت علامه حسن زاده به عنوان الگوی معنویت صادق و صائب، تبیین فلسفه مضاف و معرفی آرا علامه در سایه معنویت متعالیه است؛ در این همایش توفیق یافتیم با برخی از استادان حوزوی و دانشگاهی که خودشان چند دهه از شاگردان علامه حسن زاده آملی بودند در ۱۴ جلسه با ۱۰ استاد مصاحبه و گفت و گو انجام شود. ۱۲ مقاله منتخب شدند که ۵ مقاله علمی پژوهشی بود و فصلنامه انوار معرفت مؤسسه امام خمینی (ره) این مقالات را مجدداً مورد ارزیابی قرار دادند و منتشر خواهد شد و همین مقالات در غالب کرسی های علمی ترویجی هم برگزار شده است.

وی تاکید کرد: این گفت و گوها با کسانی چون دکتر اعوانی، حمید پارسانیا، سیدعلی حسینی آملی، علی زمانی قمشه ای، آیت الله کمیلی، مهدی احدی و ... انجام شده است و منشورات همایش بعداً در اختیار علاقه مندان قرار خواهد گرفت.